

กระบวนการใช้ตัวแบบในการสร้างสื่อส่งเสริมความตระหนักรู้ในอาชีพ เพื่อคนพิการทางการเห็น

ปริณุต ไชยนิชัย¹, ปราวีณยา สุวรรณณัฐโชติ²

^{1,2}ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,

¹สาขาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ

E-mail: ¹parinut23@gmail.com, ²praweenya@gmail.com

Received: July 17, 2017

Revised: September 19, 2018

Accepted: October 10, 2018

บทคัดย่อ

กระบวนการใช้ตัวแบบในการสร้างสื่อส่งเสริมความตระหนักรู้ในอาชีพเพื่อคนพิการทางการเห็นนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอกระบวนการใช้ตัวแบบในการสร้างสื่อส่งเสริมความตระหนักรู้ในอาชีพสำหรับคนพิการทางการเห็นเป็นเรื่องที่สังคมควรให้ความสนใจและร่วมกันผลิตสื่อเพื่อช่วยกระตุ้นความตระหนักรู้ในอาชีพให้กับคนพิการทางการเห็นด้วยกลยุทธ์จาก 1) ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเชิงพุทธิปัญญาของแบนดูรา 2) กระบวนการเสนอตัวแบบ (Modeling Procedures) 3) กลยุทธ์ที่ใช้ส่งเสริมความตระหนักรู้ในอาชีพ 4) เครื่องมือในการพัฒนาสื่อสร้างความตระหนักรู้ในอาชีพด้วยการใช้ตัวแบบสำหรับคนพิการทางการเห็น ทั้ง 4 ขั้นตอนนี้จะเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดกลไกที่ยังประโยชน์สู่คนพิการทางการเห็นได้มีแรงบันดาลใจที่จะเลือกอาชีพ ความเชื่อในศักยภาพนั้นจะช่วยเพิ่มแรงอัดฉีดให้กับความฝันของคนพิการทางการเห็น โดยเริ่มที่ขั้นแรกเน้นให้คนพิการทางการเห็นรับฟังเรื่องราวของตัวแบบจากการตอบคำถามประกอบการสัมภาษณ์ข้อมูลจากตัวแบบ ขั้นที่สองใช้คำถามสัมภาษณ์เพื่อให้เกิดคำตอบที่สร้างแรงบันดาลใจและเปลี่ยนทัศนคติจากการรับฟังประสบการณ์ของตัวแบบที่มีความพิการทางการเห็นเหมือนกัน หลักของการกำหนดบุคคลตัวแบบในการจะใช้ตัวแบบจึงเป็นเรื่องละเอียดอ่อน ข้อควรระวังคือการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการสร้างสมานธิระหว่างการใช้ตัวแบบ รับสื่อด้วย ควรเป็นห้องเงียบ ไม่มีสิ่งดึงดูดการรับฟังอื่น เพื่อประสิทธิภาพในการสร้างความตระหนักรู้ในอาชีพ

คำสำคัญ: ความตระหนักรู้ในอาชีพ, การใช้ตัวแบบ, แนะนำอาชีพ, คนพิการทางการเห็น

The use of Modeling Procedures to create media promoting career awareness for blinds

Parinut Chaiyanich¹, Praweenya Suwannatthachote²

^{1,2}Educational Technology and Communication, Department of Educational Technology and Communication, Faculty of Education, Chulalongkorn University

¹Division of Social Studies and Humanities, Faculty of Liberal Arts,

Rajamangala University of Technology Suvarnabhumi

E-mail: ¹parinut23@gmail.com, ²praweenya@gmail.com

Received: July 17, 2017

Revised: September 19, 2018

Accepted: October 10, 2018

Abstract

The use of Modeling Procedures to create media promoting career awareness for blinds is article aims to present the Modeling Procedures to produce media for enhancing with career awareness of people who are visually impaired that society should pay attention to media production and stimulate awareness in their careers, people with disabilities, to agree with the strategy from 1) social learning theory of Bandura 2) offers a process (Modeling Procedures) 3) using the strategy promotes career awareness 4) development tools and media, create career awareness for those malfunctions suite.Liquidation, see step 4: these inducing mechanism, also to those with visually impaired and career's selection. The belief in the potential it will greatly increase injection pressure, with the dream of people who are visually impaired. It begins with the first step for people who have Visual, listening to a story from the interview to answer questions from the data subject. When listening, Second, use interview questions to generate motivational answers and attitude from the listening experience of the subject to see the same. Principle of determining the subjects to be used is therefore a sensitive subject. The caution is to provide an environment conducive to the concentration between listening. The room should be quiet and no attractive alternative listening. To be effective in career awareness in the profession.

Keywords: Career awareness, Individual models, Career guidance, Visually impaired person

บทนำ

จากข้อมูลของสำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่มีการสำรวจความพิการไว้เมื่อปี พ.ศ. 2555 และทำการสำรวจทุกๆ 5 ปี นั้นพบว่า ประชากรที่พิการยังได้รับความช่วยเหลือ หรือสวัสดิการจากรัฐบาลไม่ครบถ้วนเพียงพอไม่ว่าจะเป็นในเรื่องการศึกษา การประกอบอาชีพ และอุปกรณ์เครื่องช่วยสำหรับผู้พิการ สำนักงานสถิติแห่งชาติในฐานะหน่วยงานผู้เก็บรวบรวมข้อมูลจึงได้ตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องดังกล่าวทั้งนี้เพื่อให้คนพิการสามารถดำรงชีวิตและประกอบอาชีพได้เต็มตามศักยภาพของตนเอง มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น อีกทั้งเป็นการเพิ่มพูนคุณค่าและศักดิ์ศรีของคนพิการด้วย (National Statistical Office Thailand, 2012) จะเห็นว่าข้อมูลดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์กันอย่างแน่นแฟ้นระหว่างคนพิการ การประกอบอาชีพ ศักยภาพตนเอง ศักดิ์ศรี และคุณค่าปัจจัยหนึ่งที่มีส่วนช่วยเพิ่มศักยภาพให้คนพิการสามารถพึ่งพาตนเองได้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นคือการศึกษา ในปี 2555 การสำรวจพบว่าประชากรพิการร้อยละ 20 เท่านั้นที่สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาหรือสูงกว่า นอกนั้นไม่ได้รับการศึกษาหรือสำเร็จการศึกษาระดับที่ต่ำกว่าประถมศึกษา ส่วนเรื่องการประกอบอาชีพและการทำงานนั้น พบว่าประชากรพิการที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปี ขึ้นไปจำนวน 1.4 ล้านคนพบว่า มีประมาณสามในสี่หรือร้อยละ 74.3 ที่ไม่ได้ทำงาน ส่วนอาชีพจากผลสำรวจพบว่า ประกอบอาชีพเป็นผู้ปฏิบัติงานที่มีฝีมือในด้านการเกษตร ป่าไม้ และประมงมากที่สุด รองลงมาคืออาชีพงานพื้นฐานที่ใช้แรงงานเป็นหลักด้วย (National Statistical Office Thailand, 2012) ซึ่งข้อมูลดังกล่าวรวมผู้พิการทางการเห็นด้วย จะเห็นว่าเรื่องอาชีพของคนพิการยังเป็นมุมมองที่สังคมได้รับข้อมูลซ้ำๆ เดิมๆ อยู่มาก ซึ่งในความเป็นจริงแล้วคนพิการมีศักยภาพมากกว่าข้อมูลที่รวบรวมได้ สิ่งสำคัญอยู่ที่ว่าจะมีแนวทางส่งเสริมศักยภาพที่ซ่อนอยู่มากน้อยแค่ไหน กระบวนการใช้ตัวแบบเพื่อส่งเสริมความตระหนักรู้ในอาชีพสำหรับคนพิการทางการเห็นมีจุดมุ่งหมายเพื่อต้องการสร้างกระบวนการออกแบบสื่อเพื่อกระตุ้นให้เกิดความ

ตระหนักรู้ในอาชีพให้กับคนพิการทางการเห็นโดยให้พวกเขาได้พัฒนาความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง และได้รับทัศนคติที่ดีในเรื่องอาชีพจากการรับฟังประสบการณ์อาชีพจากบุคคลตัวแบบที่มีความพิการทางการเห็นเหมือนกัน โดยอาศัยศาสตร์ทางจิตวิทยา กลยุทธ์เมตาคอกนิชันที่เป็นวิธีที่เข้าไปช่วยพัฒนาบุคคลให้เกิดการคิดได้อย่างมีวิจารณญาณ นอกจากนี้ยังมีการสังเคราะห์กลยุทธ์เมตาคอกนิชันเพื่อนำมาใช้ในการตั้งคำถามสัมภาษณ์บุคคลตัวแบบที่มีความพิการทางการเห็นเพื่อสรุปเป็นรายการวิทยุในการใช้ตัวแบบใช้รูปแบบสัมภาษณ์พูดคุยระหว่างผู้ดำเนินรายการกับคนพิการทางการเห็นตัวแบบทั้ง 6 กลุ่มอาชีพ (Chaiyanich, 2012) ซึ่งจากข้อเสนอในการวิจัยของ ประภัศร แสงศรี และบัวทอง สว่างโสภาคกุล พบว่า การใช้วิธีสัมภาษณ์เจาะลึกจะช่วยให้ได้ข้อมูลที่ละเอียดมากขึ้นสำหรับคนพิการทางการเห็น เนื่องจากคนพิการทางการเห็นบางส่วนต้องการระบาย พูดคุยถึงปัญหาและรายละเอียดอื่นๆ สิ่งที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการทางการเห็น ได้แก่ การสนับสนุนทางสังคม ความว่าห่วย และความภาคภูมิใจในตนเอง เป็นต้น (Sangsre & Sawangsopaku, 2015) ใน 6 กลุ่มอาชีพนี้ที่แบ่งตามบุคลิกภาพของบุคคลตามทฤษฎีการเลือกอาชีพของฮอลแลนด์ (Holland's Theory of Vocational Choice) ได้แก่ 1) บุคคลที่ชอบกิจกรรมที่ต้องใช้พลังกำลัง แต่หลีกเลี่ยงกิจกรรมที่ต้องสนทนากับสังคมหรือบุคคลอื่น (The Motoric Orientation) 2) บุคคลที่ชอบกิจกรรมที่ต้องใช้ความคิดแก้ปัญหา มีลักษณะเป็นนักวิชาการ เป็นอาชีพที่ต้องศึกษาค้นคว้าหาความรู้อยู่เสมอ (Intellectual Orientation) 3) บุคคลที่ชอบสังคมกับบุคคลอื่น ชอบการสนทนา (The Social Orientation) 4) บุคคลที่ชอบทำตามระเบียบแบบแผน (The Conforming Orientation) 5) บุคคลที่มีลักษณะเป็นผู้โน้มน้าว มีความเชื่อมั่นในตนเอง ชอบอาชีพที่ตนจะได้แสดงลักษณะของตน (The Persuasive Orientation) 6) บุคคลที่ชอบความงาม รักศิลปะ (The Esthetic Orientation) (Supmee, 1978) ซึ่งกระบวนการใช้ตัวแบบส่งผลต่อการเพิ่มระดับความมั่นใจและความเชื่อมั่นในตัวเองนำไปสู่ความกล้า

ที่จะตัดสินใจเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับบุคลิกภาพของตนได้มากที่สุด (Chaiyanich, 2012) ซึ่งในช่วงประถมศึกษาปีที่ 4-6 จัดเป็นช่วงวัยที่สามารถเข้าใจเรื่องราวต่างๆ ที่เป็นนามธรรมมากขึ้น เรียนรู้จากเรื่องใกล้ตัว และจากสื่อต่างๆ ได้มาก ซึ่งสามารถเชื่อมโยงอาชีพต่างๆ ให้เห็นถึงความสำคัญของระบบสังคมได้ จึงเป็นช่วงเวลาแห่งการแนะนำ และสร้างความรู้ความเข้าใจต่อการศึกษากับการประกอบอาชีพได้ในทั้ง 4 ขั้นของแนวคิด อันได้แก่ 1) ความตระหนักรู้ในอาชีพ (Career Awareness) 2) ความเข้าใจในอาชีพ (Career Orientation) 3) การสำรวจอาชีพ (Career Exploration) และ 4) การเตรียมการสู่อาชีพ (Career Preparation) (Suwannamaykha, Usaho, & Suwannattachote, 2011)

เนื้อเรื่อง

กลยุทธ์จากทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเชิงพุทธิปัญญาของแบนดูราสู่กระบวนการเสนอตัวแบบ (Modeling Procedures)

ในการพัฒนาการใช้ตัวแบบที่ช่วยส่งเสริมความตระหนักรู้ในอาชีพ (Chaiyanich, 2012) ได้ใช้ 2 กลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์เมตาคอกนิชันและทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเชิงพุทธิปัญญาของแบนดูรา

1. กลยุทธ์เมตาคอกนิชัน หมายถึง วิธีที่เข้าไปช่วยพัฒนาบุคคลให้เกิดการคิดได้อย่างมีวิจารณญาณ มีการสังเคราะห์กลยุทธ์เมตาคอกนิชันเพื่อนำมาใช้ในการตั้งคำถามสัมภาษณ์บุคคลตัวแบบที่มีความพิการทางการเห็นเพื่อบรรจุเป็นรายการวิทยุในการใช้ตัวแบบใช้รูปแบบสัมภาษณ์พูดคุยระหว่างผู้ดำเนินรายการกับคนพิการทางการเห็นตัวแบบทั้ง 6 กลุ่มอาชีพที่แบ่งตามบุคลิกภาพของบุคคลตามทฤษฎีการเลือกอาชีพของฮอลแลนด์ (Holland's Theory of Vocational Choice)

กลยุทธ์เมตาคอกนิชันที่ได้สังเคราะห์มาใช้เป็นกรอบในการตั้งคำถามเพื่อสัมภาษณ์ข้อมูลอาชีพจากคนพิการทางการเห็นตัวแบบทั้ง 6 กลุ่มอาชีพ กลยุทธ์เมตาคอกนิชันมี 5 ขั้นตอนดังนี้

1.1 ให้คนพิการทางการเห็นได้รับการเตรียมอารมณ์จากการแจ้งความจำเป็นของการเรียนรู้ทุกครั้ง

เพื่อช่วยจัดระบบความตั้งใจและอารมณ์ความรู้สึก

1.2 ให้คนพิการทางการเห็นได้รับการทบทวนข้อมูลด้วยการสรุปและจัดโครงสร้างใหม่จากการนำเสนอเนื้อหาและการถ่ายทอดผ่านถ้อยคำ (สัมภาษณ์) ทันทเพื่อไม่ให้ข้อมูลที่อยู่ในความจำระยะสั้นนั้นหายไป

1.3 ให้คนพิการทางการเห็นได้รับประสบการณ์ใหม่ๆ ตลอดเวลา เพื่อกระตุ้นให้เกิดความใส่ใจในการเรียนรู้จากการวิเคราะห์ประเด็นสำคัญ

1.4 ให้คนพิการทางการเห็นได้รับข้อมูลที่มีการเชื่อมโยงความสัมพันธ์กันจากการบูรณาการ สร้างเครือข่ายความรู้ และจินตนาการเป็นระยะเพื่อช่วยให้บุคคลเรียกคืนข้อมูลที่ได้รับไปอย่างยิ่งขึ้น

1.5 ให้คนพิการทางการเห็นได้รับการกระตุ้นด้วยกลยุทธ์ที่หลากหลายและได้รับข้อมูลเพียงพอที่จะตัดสินใจความยากง่ายได้ เพื่อพิจารณาความสามารถของตน (Chaiyanich, 2012)

2. ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเชิงพุทธิปัญญาของแบนดูรา กระบวนการเสนอตัวแบบ (Modeling Procedures) ในทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเชิงพุทธิปัญญาหรือการใช้เทคนิคเสนอตัวแบบนั้นหมายถึงกลยุทธ์ในการสร้างหรือสอนพฤติกรรมใหม่ โดยผู้ที่ต้องการจะเลียนแบบ อาจโดยการฟัง (ในที่นี้ผู้พิการทางการเห็นใช้การฟัง) สังเกต หรืออ่านเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของบุคคล แล้วคำนวณเป็นข้อมูลเลียนแบบและแสดงออกเป็นพฤติกรรมของตนเองต่อไป การเสนอตัวแบบเป็นเทคนิคที่พัฒนาจากทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเชิงพุทธิปัญญาของ Bandura ที่มีความเชื่อว่าการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของมนุษย์หรือความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองที่มีต่อพฤติกรรมที่แสดงออก เกี่ยวกับอิทธิพลของตัวแบบที่มีต่อตัวผู้สังเกต (Bandura, 1977) มีดังนี้

2.1 การสร้างพฤติกรรมใหม่ เมื่อผู้สังเกตได้เห็น สังเกต รับฟัง หรืออ่านเรื่องราวที่สะท้อนให้รู้ถึงการกระทำของตัวแบบ ซึ่งผู้ที่ต้องการจะเลียนแบบไม่เคยรู้มาก่อน จะมีการซึมซับเก็บรวมข้อมูลนี้ในรูปของสัญลักษณ์และถ่ายทอดออกมาเป็นพฤติกรรมใหม่

2.2 การสร้างกฎเกณฑ์หรือหลักการใหม่

จะเกิดขึ้นในสภาพการณ์ที่ผู้สังเกตเห็นหรือรับรู้การกระทำของตัวแบบในลักษณะต่างๆ เช่น การตัดสินใจ รูปแบบทางภาษา เป็นต้น จากนั้นผู้สังเกตจะทดสอบการกระทำตามตัวแบบภายใต้สภาพการณ์ต่างๆ และถ้าการตอบสนองส่งผลทางบวก ผู้สังเกตจะรวมรูปแบบ ลักษณะของตัวแบบในรูปแบบต่างๆ แล้วนำมาสร้างเป็นกฎเกณฑ์หรือหลักการใหม่

2.3 การสอนความคิดและพฤติกรรมสร้างสรรค์
ตัวแบบจะช่วยสนับสนุนการพัฒนาในทางสร้างสรรค์ เพราะเมื่อมนุษย์เห็นตัวแบบกระทำพฤติกรรมใด พฤติกรรมหนึ่ง อาจทำให้นึกถึงประสบการณ์ที่ผ่านมา ผสานกับการกระทำของตัวแบบ ประยุกต์เป็นความคิด หรือพฤติกรรมใหม่ได้ แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นก็ยังมีจุดอ่อนสำหรับตัวแบบในเชิงสร้างสรรค์ หากไม่มีศักยภาพเพียงพอ หรือผู้สังเกต มีทักษะที่จำกัด พฤติกรรมเชิงสร้างสรรค์นี้อาจไม่มีอิทธิพลมากพอที่จะให้ผู้สังเกตกระทำหรือเลียนแบบพฤติกรรมตามได้

2.4 การยับยั้งการกระทำ และความละอาย
ที่จะกระทำ การได้เห็นตัวแบบถูกลงโทษ ผู้สังเกตย่อมมีความรู้สึกไม่อยากกระทำแบบตัวแบบนั้น ในทางตรงข้าม หากเห็นตัวแบบทำพฤติกรรมไม่ถูกต้องแต่ไม่ได้รับการลงโทษ ผู้สังเกตก็มีแนวโน้มที่จะกระทำแบบตัวแบบ

2.5 การส่งเสริมการกระทำ ตัวแบบจะมีอิทธิพลต่อการส่งเสริมการกระทำทั้งที่เป็นทางบวกและทางลบ ดังนั้นการนำเสนอตัวแบบจำเป็นต้องมีความระมัดระวังอย่างยิ่งเพราะอาจมีผลต่อการเพิ่มพฤติกรรมทางลบได้

2.6 มีผลทางด้านอารมณ์ ตัวแบบมีผลต่ออารมณ์ นอกจากจะส่งผลต่อการกระทำตามตัวแบบแล้ว ยังมีผลทำให้อารมณ์ของผู้สังเกตรุนแรงเพิ่มขึ้นและกระตุ้นให้เกิดอารมณ์คล้อยตามไปด้วยได้

2.7 การชักจูงให้เกิดความต้องการกระทำตามตัวแบบ การกระทำใดที่คนให้คุณค่าและชื่นชมอยู่เสมอ การกระทำนั้นของตัวแบบ ย่อมส่งผลให้ผู้สังเกตกระทำตามได้เร็ว และได้ง่าย เพราะนอกจากจะทำให้ผู้สังเกตมีความเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นภายในตัวเองแล้ว ยังทำให้สังคมนั้นมีการเปลี่ยนแปลงตามด้วย

กระบวนการเสนอตัวแบบ (Modeling Procedures)

กระบวนการเสนอตัวแบบควรมีการจัดรูปแบบให้ชัดเจนและแยกออกจากการด้วยการจัดกลุ่มตามกลุ่มอาชีพที่คนพิจารณาเห็นสนใจ บางกลุ่มอาชีพอาจเป็นเรื่องใหม่ที่พวกเขาไม่คิดว่าเขาศึกษาภาพสามารถทำได้ แต่เมื่อรับฟังประสบการณ์จากตัวแบบกลับมีแนวคิดที่เปลี่ยนไป เปรียบเสมือนตัวแบบมาฉุดยาคกระตุ้นให้ด้วยประสบการณ์ของตัวเอง ยาคกระตุ้นนี้ คือ ยาคกระตุ้นความตระหนักรู้ในอาชีพนั่นเอง เป็นการสร้างให้บุคคลเกิดความตระหนักรู้ในอาชีพ ซึ่งความตระหนักรู้ในอาชีพ เมื่อเกิดขึ้นกับบุคคลใดแล้ว ไม่ว่าจะเป็นบุคคลที่มีความพิการหรือปกติ บุคคลนั้นจะสามารถระบุบุคลิก ความสนใจและความสามารถของตนเองได้ จากการที่ได้สำรวจและเปรียบเทียบระหว่างทักษะของตนเองกับสถานการณ์ในโลกอาชีพการทำงาน ท้ายสุดบุคคลคนนั้นจะได้เกิดการเรียนรู้คุณค่าของการรู้ความแตกต่างระหว่างชีวิตและสถานการณ์ในอาชีพการทำงาน ดังที่มีคนกล่าวว่าประสบการณ์จริงมีคุณค่ายิ่งกว่าตัวอักษรในหนังสืออย่างแน่นอน นอกจากนี้ความตระหนักรู้ในอาชีพยังช่วยทำให้เกิดแรงบันดาลใจที่จะกล้าเลือกอาชีพได้อย่างมั่นใจ ครั้งหนึ่งนิสิตเก่าจากคณะอักษรศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่มีความพิการทางการเห็น หลังจากปี พ.ศ. 2554 ที่เธอได้แนะนำให้รู้จักกับอาสาสมัครคนพิการทางการเห็นตัวแบบทั้ง 6 กลุ่มอาชีพที่แบ่งตามบุคลิกภาพของบุคคลตามทฤษฎีการเลือกอาชีพของฮอลแลนด์ (Holland's Theory of Vocational Choice) ณ ตอนนั้นเธอยังไม่ได้เป็นนิสิตจุฬาฯ แต่มีความมุ่งมั่นอยากเป็นนักเขียน ในที่สุดเธอก็ทำได้อย่างที่เคยได้ให้สัมภาษณ์ไว้ในงานวิจัย หลายปีต่อมาเธอเรียนจบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจากคณะอักษรศาสตร์ และปัจจุบันเป็นนักเขียนของสำนักพิมพ์แห่งหนึ่งมีผลงานออกมามากมาย ได้เล่าถึงประสบการณ์เมื่อครั้งยังเป็นนักเรียนของโรงเรียนสอนคนตาบอดกรุงเทพฯ สำหรับเธอแล้วการเลือกอาชีพในอนาคตเป็นเรื่องที่ค่อนข้างยากสำหรับบุคคลที่มีความพิการทางการเห็นที่ยังไม่พ้นช่วงประถมศึกษาปีที่ 6

ในตอนนั้นเธอเองก็ยังสับสนและไม่สามารถคิดวางแผนอาชีพในอนาคต เธอยอมรับว่าการที่ต้องเกิดมาแล้วไม่สามารถมองเห็นได้เหมือนคนทั่วไป อาจทำให้เกิดข้อจำกัดทางด้านการเลือกอาชีพที่เหมาะสมให้กับตนเอง จนกระทั่งได้มีโอกาสทราบข้อมูลอาชีพและประสบการณ์จากการบอกเล่าของคนพิการทางการเห็นรุ่นพี่ ทำให้เธอมีความมั่นใจและแรงบันดาลใจในการประกอบอาชีพ ด้วยการพึ่งพาตนเองขึ้นมา ซึ่งเมื่อเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2560 เธอเองยังได้วาดภาพพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชให้ผู้ได้ชม เล่นกีตาร์ ร้องเพลง และสร้างแรงบันดาลใจให้นักศึกษาที่เดินทางไปถ่ายทำหนังสือเรื่องราวของเธอ (Kittisiripan, 2017) ความมั่นใจและแรงบันดาลใจที่วุ่นๆ เกิดจากการได้รับรู้และรับฟังประสบการณ์จากบุคคลตัวแบบได้จริงๆ (รุ่นพี่ที่มีความพิการทางการเห็น) ความเป็นไปได้นี้อาจเกิดขึ้นได้จริง ซึ่งการใช้ตัวแบบนี้เองจะเป็นเครื่องมือสำคัญที่บรรจุข้อมูลอาชีพไว้ทั้งหมด 6 กลุ่มอาชีพ ซึ่ง Charoensupakorn (2006) พบว่าในการเลือกอาชีพของนักเรียนที่มีความพิการทางการเห็นจะเลือกจากการพิจารณาลักษณะบุคลิกภาพของตนเองเบื้องต้นและความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาชีพที่คนพิการทางการเห็นน่าจะทำได้เป็นสำคัญ สอดคล้องกับทฤษฎีทางอาชีพของ Holland หรือ จอห์น แอล ฮอลแลนด์ (JOHN LEWIS HOLLAND) นักแนะแนวอาชีพ (CAREER COUNSELING) ชาวอเมริกันผู้ซึ่งคิดค้นทฤษฎีทางอาชีพที่เชื่อมโยงกับบุคลิกภาพได้เป็นคนแรกของโลก เขาได้อธิบายถึงทฤษฎีการเลือกอาชีพของบุคคลในปีค.ศ.1959 ว่าทฤษฎีดังกล่าวมันคือแบบฉบับของพฤติกรรมหรือบุคลิกภาพที่ทรงอิทธิพลยิ่งต่อการเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับบุคลิกภาพของตนและผลการศึกษาของแบบฉบับของพฤติกรรมหรือบุคลิกภาพมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ โดยมีหลักการว่าบุคคลจะเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับบุคลิกภาพของตนและได้เน้นการที่บุคคลควรต้องรู้จักบุคลิกภาพของตนเองและมีความรู้เกี่ยวกับอาชีพ โดยฮอลแลนด์ได้แบ่งรูปแบบบุคลิกภาพของบุคคลที่สอดคล้องกับอาชีพต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางในการเลือกอาชีพของบุคคลมี 6 กลุ่มอาชีพดังต่อไปนี้

1. บุคคลที่ชอบกิจกรรมที่ต้องใช้พลังกำลัง แต่หลีกเลี่ยงกิจกรรมที่ต้องสนทนากับสังคมหรือบุคคลอื่น (The Motoric Orientation) บุคคลที่มีลักษณะบุคลิก เช่นนี้มักเลือกอาชีพด้านกสิกรรม เทคนิค ช่าง กีฬา

2. บุคคลที่ชอบกิจกรรมที่ต้องใช้ความคิด แก้ปัญหา มีลักษณะเป็นนักวิชาการเป็นอาชีพที่ต้องศึกษาค้นคว้าหาความรู้อยู่เสมอ (Intellectual Orientation) บุคคลที่มีลักษณะบุคลิกเช่นนี้มักเลือกอาชีพนักวิทยาศาสตร์ แพทย์ นักคำนวณ นักเขียน

3. บุคคลที่ชอบสังคมกับบุคคลอื่น ชอบการสนทนา (The Social Orientation) บุคคลที่มีลักษณะบุคลิกเช่นนี้มักเลือกอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ครู นักแนะแนว นักจิตบำบัด

4. บุคคลที่ชอบทำตามระเบียบแบบแผน (The Confirming Orientation) บุคคลที่มีลักษณะบุคลิก เช่นนี้มักเลือกงานด้านสารบรรณ เอกสาร เลขานุการ บรรณารักษ์

5. บุคคลที่มีลักษณะเป็นผู้นำ มีความเชื่อมั่นในตนเอง ชอบอาชีพที่ตนจะได้แสดงลักษณะของตน (The Persuasive Orientation) บุคคลที่มีลักษณะบุคลิก เช่นนี้มักเลือกอาชีพ นักประชาสัมพันธ์ นักธุรกิจโฆษณา นักการเมือง

6. บุคคลที่ชอบความงาม รักศิลปะ (The Esthetic Orientation) บุคคลที่มีลักษณะบุคลิกเช่นนี้มักเลือกอาชีพด้านศิลปะ เช่น นักประพันธ์ ศิลปิน (Supmee, 1978)

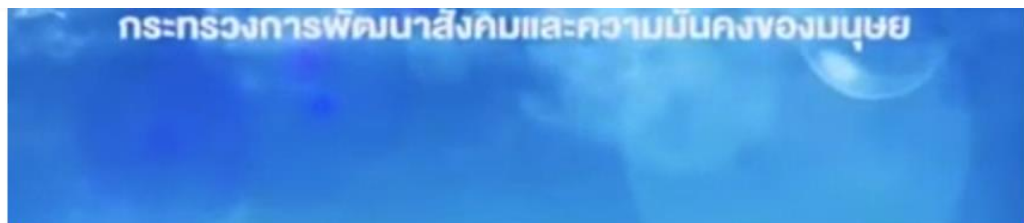
นอกจากนี้ผลการศึกษาของจันทิมา เจริญสุภกร ยังได้ต่อยอดถึงคำตอบของคำถามที่ว่า คนพิการทางการเห็นทำอะไรได้ ผลการศึกษาพบคำตอบของการเลือกอาชีพของนักเรียนที่มีความพิการทางการเห็นว่าพวกเขาจะเลือกจากลักษณะของตนเองและความรู้เกี่ยวกับอาชีพเป็นสำคัญและท้ายสุดเมื่อเกิดความตระหนักในตนเอง (Self-Awareness) ก็จะมีผลทำให้บุคคลมีแรงบันดาลใจที่จะสร้างฝันของตนเองให้สำเร็จ (Marland, 1974) ซึ่งตรงนี้เองเป็นข้อค้นพบที่น่าสนใจและไม่มีวันล้าสมัย (Charoensupakorn, 2006) การส่งเสริมอาชีพให้คนพิการเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับภาครัฐที่ควรปฏิรูป

นโยบายและกฎหมายโดยศูนย์บริการคนพิการ ควรมีบทบาทในการให้ข้อมูลเรื่องดังกล่าวนี้เพื่อสนับสนุนอาชีพคนพิการมากยิ่งขึ้น มีการกำหนดสิทธิพิเศษทางภาษีสำหรับสถานประกอบการที่รับคนพิการ ขั้นรุนแรงเข้าทำงานเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ที่สำคัญรัฐควรพัฒนาหลักสูตรที่ส่งเสริมศักยภาพสำหรับคนพิการด้วย (Neelapajit et al., 2015)

ยิ่งเข้าสู่ยุคของสื่อออนไลน์ยิ่งตอบสนองต่อพฤติกรรมการใช้ชีวิตของคนพิการทางการเห็นมากขึ้น เพราะคุณสมบัติของการใช้ตัวแบบที่ไม่จำกัดเรื่องเวลาในการศึกษา สามารถดาวน์โหลดมาเก็บไว้ใช้งานเมื่อไรที่ต้องการก็ได้ ทั้งนี้อาจไม่จำเป็นต้องสวยงามก็ได้ และปัจจุบันทุกคนบนโลกสามารถเป็นเจ้าของสื่อได้ด้วยตนเอง การจะผลิตสื่อเพื่อสร้างความตระหนักรู้ในอาชีพให้กับผู้พิการประเภทต่างๆ จึงไม่ใช่เรื่องที่ยากมากอีกต่อไป เทคโนโลยีที่น่าสนใจและปรับใช้ต่อยอดได้

เช่น เทคโนโลยี OBS หรือ OBS Studio เป็นโปรแกรมที่ใช้ถ่ายทอดสดผ่านทาง Youtube หรือ Facebook หรือ Platform ต่างๆ บนสื่อโซเชียลมีเดีย จะมีประโยชน์มาก ถ้าหากมีการไลฟ์สดประสบการณ์อาชีพหรือชีวิตของตัวแบบที่มีความพิการทางการเห็น ที่ส่วนใหญ่จะไม่ค่อยปรากฏตัวผ่านสื่อ น้อยคนที่จะทำหรือได้รับการสนับสนุนให้ทำ

แอปพลิเคชันบนโทรศัพท์เคลื่อนที่อย่าง MixLR ที่สามารถจัดรายการสัมภาษณ์สดได้ทุกสถานที่ที่มีอินเทอร์เน็ต ซึ่งแตกต่างจาก OBS ตรงที่กระทำจากโทรศัพท์เคลื่อนที่ผ่านแอปพลิเคชันโดยไม่จำเป็นต้องใช้คอมพิวเตอร์ เพียงโหลดแอปพลิเคชันฟรีมาติดตั้งเท่านั้น ซึ่งหากนำมาผนวกกับเนื้อหาที่ส่งเสริมความตระหนักรู้ในอาชีพ ผู้พิการจะได้ประโยชน์ไปพร้อมๆ กับการเข้าถึงสื่อผ่าน Platform ต่างๆ ดังตัวอย่างสื่อวีดิโอที่เผยแพร่โดยสมาคมคนตาบอดแห่งประเทศไทยเคยทำวีดิโอชุดนี้ออกมาเมื่อปี พ.ศ. 2559 แบ่งเป็นกลุ่ม 10 อาชีพ ดังภาพ

วีดิโอชุด 10 อาชีพ ดันแบบของคนตาบอด ตอนที่ 5 อาชีพเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานทางโทรศัพท์

การดู 698 ครั้ง

👍 5 🗨️ 0 ➡ แชร์ 📺 บันทึก ...

THAI BLIND CHANNEl

เผยแพร่เมื่อ 20 เม.ย. 2016

ติดตาม 5.4K

วีดิโอชุด 10 อาชีพ ดันแบบของคนตาบอด

ตอนที่ 1 อาชีพหมอนวดแผนไทย

ตอนที่ 2 อาชีพจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล

ตอนที่ 3 อาชีพนักดนตรี

ตอนที่ 4 อาชีพนักพยากรณ์ดวงชะตา

ตอนที่ 5 อาชีพเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานทางโทรศัพท์

ตอนที่ 6 อาชีพนักจัดการทรัพยากร

ตอนที่ 7 อาชีพครู อาจารย์

ตอนที่ 8 อาชีพด้านธุรกิจขายตรง

ตอนที่ 9 อาชีพด้านหัตถกรรม

ตอนที่ 10 อาชีพด้านเกษตรกรรม

ภาพที่ 1 ตัวอย่างสื่อสร้างความตระหนักรู้ในอาชีพ (Thai Blind Chanel, 2016)

Image Taken from https://www.youtube.com/watch?v=7_6_YwB9WPM

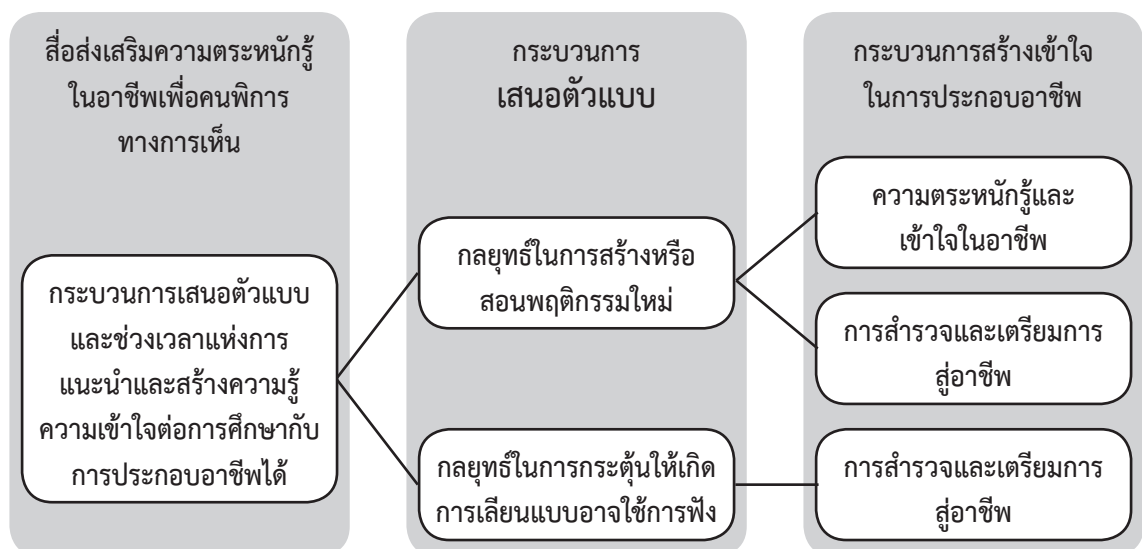
ทั้งหมดนี้ล้วนแล้วแต่เป็นเทคโนโลยีที่ผู้สนใจสามารถนำมาปรับใช้เพื่อออกแบบและสร้างสรรค์สื่อสร้างความตระหนักรู้ในอาชีพโดยใช้ตัวแบบที่มีความพิการทางการเห็นได้ทั้งสิ้น เพียงแค่มีสัญญาณอินเทอร์เน็ตก็เพียงพอต่อการเรียนรู้ที่ไม่หยุดนิ่งแล้ว และหากผู้มีความพิการทางการเห็นได้เป็นส่วนหนึ่งของการใช้เทคโนโลยีในการถ่ายทอดเรื่องราวของตัวเองหรือเป็นตัวแบบเสียเอง ประโยชน์ที่จะได้รับจากการใช้เทคโนโลยีไลฟ์สดไม่ว่าจะเป็น OBS Studio เป็นโปรแกรมที่ใช้ถ่ายทอดสดผ่านทาง Youtube หรือ Facebook หรือ Platform ต่างๆ บนโซเชียลมีเดีย คือความมั่นใจและความภูมิใจในการบอกเล่าศักยภาพของตัวเองผ่านสื่อ ซึ่งถือเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีส่วนช่วยเพิ่มศักยภาพให้คนพิการสามารถพึ่งพาตนเองได้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งของการใช้ตัวแบบคือสามารถทำให้เกิดภาพในใจของผู้ใช้ได้ ซึ่งสอดคล้องกับกับหัวใจของการเรียนรู้ของคนพิการทางการเห็นที่ขึ้นอยู่กับภารกิจจินตนาการให้เห็นภาพในใจ กระบวนการดังกล่าวจึงจำเป็นที่จะต้องอาศัยระยะเวลาในการทบทวนและแปลความมากกว่าคนที่มีสายตาปกติ คุณสมบัติของการใช้

ตัวแบบเอื้อประโยชน์นี้ให้กับคนพิการทางการเห็น เพราะด้วยคุณลักษณะที่เป็นได้ทั้งออนไลน์และออฟไลน์ ไม่มีปัจจัยด้านเวลามาเป็นตัวเร่งให้ผู้ต้องใช้ต้องรีบเรียนรู้ จึงอาจจะสรุปลักษณะสำคัญของการใช้ตัวแบบได้อีกข้อว่าเป็นเครื่องมือที่ใช้เสี่ยงในการสร้างวิธีการหรือกระบวนการหรือรูปแบบใดๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยภาพในใจของตนเองและด้วยวิธีการนั้นๆ จะสอดคล้องกับธรรมชาติของคนพิการทางการเห็นและเอื้อให้เกิดความตระหนักรู้ในอาชีพได้

กลยุทธ์ที่ใช้ส่งเสริมความตระหนักรู้ในอาชีพ

สำหรับความตระหนักรู้ในอาชีพ เมื่อเกิดขึ้นกับบุคคลใดแล้ว บุคคลนั้นจะระบุงบคลิกความสนใจและความสามารถของตนเองได้ จากการที่ได้สำรวจและเปรียบเทียบระหว่างทักษะของตนเองกับสถานการณ์ในอาชีพการทำงาน ท้ายสุดบุคคลนั้นจะรับรู้คุณค่าของการรู้ความแตกต่างระหว่างชีวิตและสถานการณ์ในอาชีพการทำงาน นอกจากนี้ความตระหนักรู้ในอาชีพยังช่วยสร้างแรงบันดาลใจและความมั่นใจในการเลือกอาชีพในอนาคตได้ด้วย (Marland, 1974)

ภาพที่ 2 เทคนิคในการใช้ตัวแบบส่งเสริมความตระหนักรู้ในอาชีพสำหรับคนพิการทางการเห็น

เครื่องมือในการพัฒนาสื่อสร้างความตระหนักรู้ในอาชีพด้วยการใช้ตัวแบบสำหรับคนพิการทางการเห็น

การจะผลิตสื่อเพื่อสร้างความตระหนักรู้ในอาชีพให้กับผู้พิการประเภทต่างๆ จึงไม่ใช่เรื่องที่ยากมากอีกต่อไป รูปแบบการใช้เครื่องมืออาจไม่ใช่เรื่องยากมากเท่ากับการจะเลือกตัวแบบโดยมีกลยุทธ์ในการดึงความสนใจและสร้างความตระหนักรู้ในอาชีพให้คนพิการทางการเห็นได้อย่างไร เทคโนโลยีที่น่าสนใจและปรับใช้ต่อยอดได้เช่น เทคโนโลยีจากโปรแกรม OBS หรือ

Platform ต่างๆ บนสื่อโซเชียลมีเดีย หรือการไลฟ์สดด้วยเฟซบุ๊ก ยูทูบและแอปพลิเคชันบนโทรศัพท์เคลื่อนที่อย่างแอปพลิเคชัน Aipoly Vision ที่กลายเป็นดวงตาให้กับคนพิการทางการเห็นได้อย่างดี โดยสามารถจัดรายการสัมภาษณ์สดได้ทุกสถานที่ที่มีอินเทอร์เน็ต เป็นต้นทั้งหมดนี้ล้วนแล้วแต่เป็นเทคโนโลยีที่ผู้สนใจสามารถนำมาปรับใช้เพื่อออกแบบและสร้างสรรค์สื่อสร้างความตระหนักรู้ในอาชีพโดยใช้ตัวแบบที่มีความพิการทางการเห็นได้ทั้งสิ้น เพียงแคมีสัญญาณอินเทอร์เน็ตก็เพียงพอต่อการเรียนรู้ด้วยตัวเองได้อย่างไม่มีขีดจำกัด

ภาพที่ 3 ตัวอย่างแอปพลิเคชันช่วยผู้พิการทางการเห็น (Focus, 2017)

Image Taken from <https://www.youtube.com/watch?v=pDugljnTVF8>

และอีกหนึ่งแนวทางในการพัฒนาสื่อเว็บไซต์ที่น่าสนใจ และน่าที่จะนำมาปรับใช้ในการสร้างสื่อด้วยกระบวนการใช้ตัวแบบที่ช่วยส่งเสริมความตระหนักรู้ในอาชีพเพื่อคนพิการทางการเห็น นั่นคือ Thai Web Content Accessibility Guidelines 2010 (TWCAAG 2010) (Ministry of Digital Economy and Society, 2018) เป็นแนวทางการพัฒนาเว็บไซต์ที่ทุกคนเข้าถึง ซึ่งสามารถใช้งานและเข้าใจเนื้อหา โดยราย

ละเอียดภายในมาตรฐานฉบับนี้ เป็นส่วนที่มีความสำคัญสำหรับนักการออกแบบและพัฒนาเว็บไซต์ ซึ่งอ้างอิงจากมาตรฐานสากล Web Content Accessibility Guidelines 2.0 (WCAG 2.0) ประกอบไปด้วยข้อแนะนำการพัฒนาและเงื่อนไขที่สามารถระบุได้ว่าหน้าเว็บไซต์นั้นได้ทำตามข้อแนะนำอย่างถูกต้องหรือไม่ ซึ่งแนวทางที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาและนำเสนอเนื้อหาในสื่อออนไลน์มี 4 หลักการดังต่อไปนี้

หลักการที่ 1 สามารถรับรู้ได้ (Perceivable)

1. จัดให้มีข้อความทดแทนสำหรับเนื้อหาที่ไม่ใช่ข้อความเพื่อให้สามารถเปลี่ยนไปสู่รูปแบบข้อมูลอื่นๆ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการที่หลากหลายได้ เช่น ตัวหนังสือขนาดใหญ่ (Large Print) คำพูด อักษรเบรลล์ สัญลักษณ์หรือภาษาที่ง่ายขึ้น

2. จัดให้มีข้อความทดแทนสำหรับสื่อที่กำหนดด้วยเวลา (Time-Based Media)

3. สร้างเนื้อหาที่สามารถนำเสนอได้หลายรูปแบบ เช่น การเปลี่ยนรูปแบบโครงร่างเอกสาร (Layout) โดยไม่สูญเสียสารสนเทศหรือโครงสร้างของเอกสาร

4. จัดทำเนื้อหาเพื่อให้ผู้ใช้สามารถเห็นหรือได้ยินเนื้อหาได้ชัดเจน รวมทั้งการแยกความแตกต่างของสีพื้นหน้าและพื้นหลัง

หลักการที่ 2 สามารถใช้งานได้ (Operable)

1. ผู้ใช้สามารถเข้าถึงทุกส่วนและการใช้งานในหน้าเว็บได้ด้วยการใช้แป้นพิมพ์เพียงอย่างเดียว

2. กำหนดเวลาอย่างเพียงพอเพื่อให้ผู้ใช้สามารถอ่านและใช้งานเนื้อหาได้

3. ไม่สร้างเนื้อหาที่ก่อให้เกิดอาการชัก (Seizure)

4. จัดหาวิธีการให้ผู้ใช้สามารถท่องเว็บค้นหาเนื้อหาและทราบว่าตนเองอยู่ตำแหน่งใดในเว็บไซต์ได้

หลักการที่ 3 สามารถเข้าใจได้ (Understandable)

1. ผู้ใช้สามารถอ่านและเข้าใจเนื้อหาที่เป็นข้อความได้

2. หน้าเว็บปรากฏและทำงานในลักษณะที่ผู้ใช้สามารถคาดเดาได้

3. ช่วยให้ผู้ที่ใช้หลีกเลี่ยงความผิดพลาดและแนะนำวิธีแก้ปัญหา

หลักการที่ 4 คงทนต่อความเปลี่ยนแปลง (Robust)

1. เพิ่มความสามารถในการรองรับเทคโนโลยีเว็บต่างๆ ที่หลากหลายทั้งในปัจจุบันและอนาคตได้

จะเห็นว่าหลักการทั้ง 4 นี้เป็นหลักการที่ทราบกันมาเป็นเวลาระยะหนึ่งแล้ว แต่หากนำทั้ง 4 หลักการดังกล่าวมาปรับใช้เพื่อพัฒนาสร้างเครื่องมือในการพัฒนาสื่อสร้างความตระหนักรู้ในอาชีพด้วยการใช้ตัวแบบสำหรับคนพิการทางการเห็น สื่อจะกลายเป็นสื่อที่สมบูรณ์แบบเพราะทุกคนเข้าถึงได้อย่างไร้ข้อจำกัดแม้จะมีความพิการก็ตามแต่ก็สามารถเรียนรู้และรับประสบการณ์ได้เหมือนบุคคลที่ไม่มีความพิการ

ประโยชน์ของการออกแบบด้วยกระบวนการในการใช้ตัวแบบส่งเสริมความตระหนักรู้ในอาชีพสำหรับคนพิการทางการเห็น

1. ช่วยเพิ่มระดับของการพัฒนาความตระหนักรู้ในอาชีพของนักเรียนที่มีความพิการทางการเห็นด้วยการใช้ตัวแบบที่มีความพิการทางการเห็นมาก ระดับอารมณ์และจินตนาการให้เกิดความเข้าใจในข้อมูลอาชีพและมีแรงบันดาลใจในการเลือกและประกอบอาชีพ เนื่องจากช่วยให้เด็กที่มีความพิการทางการเห็นอยากเป็นอย่างรุ่นพี่ตัวแบบ ซึ่งจะเห็นว่าตัวแบบมีอิทธิพลอย่างมากต่อผู้สังเกตหรือผู้รับฟัง และมีผลทางด้านอารมณ์ โดยนอกจากจะส่งผลต่อการกระทำตามตัวแบบแล้ว ยังมีผลกระทบทำให้เกิดอารมณ์คล้อยตามไปด้วย

2. ช่วยเพิ่มฐานข้อมูลบนโลกออนไลน์ที่จะส่งเสริมการศึกษาและสำรวจอาชีพให้กับนักเรียนที่มีความพิการทางการเห็นและผู้เกี่ยวข้องที่สนใจ

3. ช่วยนำแนวคิดเรื่องความตระหนักรู้ในอาชีพ (Career Awareness) และการเห็นคุณค่าในการส่งเสริมความตระหนักรู้ในอาชีพของนักเรียนที่มีความพิการทางการเห็นโดยใช้กลยุทธ์เมตาคognition ขึ้นไปสู่กลุ่มเป้าหมายและเผยแพร่สู่สังคม

4. ช่วยสร้างความมั่นใจและแรงบันดาลใจในการประกอบอาชีพให้กับคนพิการทางการเห็นด้วยข้อมูลอาชีพจากรุ่นพี่ตัวแบบในแต่ละกลุ่มอาชีพที่มีความพิการทางการเห็น

5. ช่วยกระตุ้นให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสื่อเพื่อผู้ที่มีความพิการทางร่างกายและสติปัญญาเห็น

คุณค่าของการนำกระบวนการเสนอตัวแบบ (Modeling Procedures) ไปประยุกต์ใช้ซึ่งมีอิทธิพลอย่างมากต่อการสร้างความตระหนักรู้ในอาชีพให้กับนักเรียนที่มีความพิการทางการเห็น และเป็นกระบวนการที่กระตุ้นให้เกิดความมั่นใจและมีกำลังใจที่จะกระทำพฤติกรรมเพื่อให้เป็นผลสำเร็จ

6. ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้ตัวแบบเพื่อคนพิการทางการเห็นโดยใช้กลยุทธ์เมตาคอกนิชันเข้าไปตั้งคำถามสัมภาษณ์บุคคลตัวแบบที่มีความพิการทางการเห็นทั้ง 6 กลุ่มอาชีพ (รุ่นพี่ตัวแบบ) เป็นกลยุทธ์ที่ช่วยให้ผู้ฟังติดตามรุ่นพี่ตัวแบบและสะท้อนคิดกลับมาที่ตนเองทำให้เกิดความตระหนักในตนเองได้ (Self-Awareness) และมีแรงบันดาลใจที่จะสร้างฝันของตนเองให้สำเร็จด้วย

สรุป

สิ่งสำคัญสำหรับการพัฒนากระบวนการใช้ตัวแบบในการสร้างสื่อส่งเสริมความตระหนักรู้ในอาชีพเพื่อคนพิการทางการเห็นคือ ผู้ผลิตสื่อหรือสร้างสื่อควรต้องเชื่อในศักยภาพของคนพิการทางการเห็นก่อนว่าพวกเขาเพียงแค่มองไม่เห็นเท่านั้น นอกนั้นเขาคือคนปกติที่สามารถประกอบอาชีพด้วยตนเองได้ เมื่อเชื่อในสิ่งนี้แล้วย่อมสามารถสร้างสื่อถ่ายทอดความเชื่อนี้ต่อไปยังคนพิการทางการเห็นหรือคนอื่นๆ ในโลกให้มีความเชื่อแบบเดียวกันนี้ได้ การถ่ายทอดดังกล่าวกระทำได้โดยการประยุกต์ใช้กลยุทธ์และทฤษฎีต่างๆ ได้แก่ ทฤษฎีทางอาชีพที่เชื่อมโยงกับบุคลิกภาพของฮอลแลนด์ ทฤษฎีการแนะแนวอาชีพ ทฤษฎีการสร้างความตระหนักรู้ด้วยกลยุทธ์เมตาคอกนิชัน ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเชิงพุทธิปัญญาด้วยกระบวนการนำเสนอตัวแบบ เป็นต้น ผลลัพธ์ของความตระหนักรู้ในอาชีพ ช่วยให้บุคคลที่มี

ความพิการทุกประเภทได้มีแรงบันดาลใจที่จะสร้างฝันของตนเองให้สำเร็จได้ ความตระหนักรู้ในอาชีพเมื่อเกิดขึ้นกับบุคคลใดที่ไม่ว่าจะมีความพิการหรือไม่ จะทำให้บุคคลนั้นรู้จักตนเองในมุมที่เป็นจริง และเห็นคุณค่าในตนเองด้วยการมีทัศนคติที่ดีในเรื่องอาชีพ ผลลัพธ์นี้อาจได้มาจากกระบวนการสร้างให้บุคคลรู้คุณสมบัติของตนเองในการทำงาน รู้ความแตกต่างและข้อกำหนดในงานแต่ละชนิด และรู้ถึงคุณสมบัติที่จำเป็นเพื่อความสำเร็จในอาชีพ นอกจากนี้ผู้เขียนยังพบว่าประสบการณ์ของตัวแบบที่มีความพิการทางการเห็นทั้ง 6 กลุ่มอาชีพ (รุ่นพี่ตัวแบบ) เป็นกลยุทธ์ที่น่าสนใจในการสร้างสื่อเพราะช่วยให้ผู้ฟังที่มีความพิการทางการเห็นติดตามรุ่นพี่ตัวแบบและสะท้อนคิดกลับมาที่ตนเองทำให้เกิดความตระหนักในตนเองได้ (Self-Awareness) และมีแรงบันดาลใจที่จะสร้างฝันของตนเองให้สำเร็จด้วยกระบวนการเสนอตัวแบบ (Modeling Procedures) มีอิทธิพลอย่างมากต่อการสร้างความตระหนักรู้ในอาชีพให้กับนักเรียนที่มีความพิการทางการเห็น และเป็นกระบวนการที่กระตุ้นให้เกิดความมั่นใจและมีกำลังใจที่จะกระทำพฤติกรรมเพื่อให้เป็นผลสำเร็จ และยิ่งปัจจุบันทุกคนเป็นผู้ผลิตสื่อได้จาก Platform ของโซเชียลมีเดียทั่วโลกไม่ต้องลงทุนมากมายเหมือนอดีต จึงทำให้การผลิตสื่อส่งเสริมความตระหนักรู้ในอาชีพให้กับคนพิการทางการเห็นด้วยกระบวนการใช้ตัวแบบไม่ใช่เรื่องยากและมีข้อจำกัดมากอีกต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจาก “ทุนอุดหนุนวิทยานิพนธ์สำหรับนิสิต” บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เอกสารอ้างอิง

- Bandura, A. (1977). *Social Learning theory*. Englewood cliffs: Prentice-Hall.
- Charoensupakorn, C. (2006). *Right Welfare and self adjustment of people with visual disability*. Master's thesis. Chulalongkorn University.
- Chaiyanich, P. (2012). Enhancement of career awareness using podcasts with metacognitive strategies for visually impaired sixth grade students. . (Master's thesis). Retrieved from <http://library.car.chula.ac.th>
- Focus. (2017). Retrieved from <https://www.youtube.com/watch?v=pDugljnTVF8>
- Kittisiripan, S. (Interview). 2017 June 25 Ministry of Digital Economy and Society (2018). Twcag 2010 (Thai Web Content Accessibility Guidelines 2010). Retrieved from <http://divfocus.com/wp-content/uploads/2016/04/thwcag2010.pdf>
- Marland, S. P. (1974). *Career Education a proposal for reform*. New York: McGraw-Hill Books.
- National Statistical Office thailand (2012). Disability Survey 2012. Retrieved from <http://service.nso.go.th/nso/web/survey/surpop2-5-4.html>.
- Neelapajit, A., Cheausuwantavee, T., Viattipun, P., & Suwansomrid, K. (2015). The model of policy and law reforms for occupation promote of persons with disabilities. *Journal Of Ratchasuda College for Research and Development of Persons With Disabilities*, 14, 52-53.
- Supmee, W. (1978). Career counseling. Chulalongkorn University Press
- Sangsre, P., & Sawangsopaku, B. (2015). Rehabilitation for Persons with Visual Impairment, Daily Living Skills, Self Esteem and Quality of Life of Persons with Visual Impairment in Bangkok Metropolitan Areas. *Journal of Ratchasuda College for Research and Development of Persons with Disabilities*, 14, 133-134.
- The Blindchanel. (2016). Retrieved from https://www.youtube.com/watch?v=7_6_YwB9WPM